

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.,
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popliș Nr. 15.

Se prenumără și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numele singuratic la 5 cr. se vând în Sibiu: la librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat „la loterie”.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Maghiarii și Mocsonyi.

Declarațiunile hotărâte și bărbătești ale dlui *Al. Mocsonyi* au picat ca o apă-reală pe capul șovinismului maghiar — și cari Maghiarii nu-ș soviniști? — cum și asupra acelei cete de Români, cari n-au avut se vede alta de lucru, decât să cocheteze cu acești șovinisti.

Se vede din presa lor. Ziarele maghiare abia în nrii de Vineri au luat câte o notiță despre scrisorile publicate de noi. Se vede că nu le convine, că se abțineau dela ori-ce comentariu, și înregistrau numai un pasaj din scrisoarea primă a dlui Mocsonyi, prin care precisa starea de *ex-lex*, creată partidului nostru național.

S'au gândit, se vede, că mai bine ar fi să-și ascundă neacazul asupra acestei manifestări politice, care le înurea toți *cercuții politici* (mai mult vițioși) ai iefteșiei „înfrățirii”, cu care de sigur au parat de defra, înainte de vreme, pe la locurile competente.

Clocotul indignării patriotice nu s'a putut însă ascunde vreme îndelungată. În ziua următoare câteva ziare, din cele mai datătoare de ton în tabelele șovinismului, au izbucnit și au dat expresiune în primi-articolii necazului lor „patriotic”.

„*Budapesti Hirlap*” provoacă guvernul să ese din neactivitate, și să înceapă cu fața contra noastră — a trădătorilor de patrie. Dăm la alt loc în întregime articolul arhiepiscopului ziar. E foarte instructiv pentru noi...

„*Magyar Hirlap*” nu se lasă cu nimic mai pe jos în tonul șovinismului decât ortacă-sa, care-i face concurență.

Această foaie, care ține încă la tradițiile intempestivului sau *Horvath Gyula*, cunoscutul Său, samsar al „înfrățirilor” maghiaro-române, nu-și poate încheia izbucnirile furioase — lucru curios — decât tot cu un apel, în felul toastului lui *Tisza Pista*, prin care ne cheamă să intrăm — în constituțiune. Ca-și-când noi, și nu guvernul maghiar — mult laudatul cabinet Bánffy — am fi creut starea de *ex-lex*.

Eată cum încheie „*Magyar Hirlap*” articolul său:

„Acum e timpul, ca *Românii să intre în constituție*. S'au schimbat și cadrele de partid din dietă și în politică dorim cu sete rezolvarea chestiilor interne. Și la Români s'a micșorat agitația, agitatorii perden terenul, spiciorile s'au liniștit, judecata mai calmă a ajuns la cuvânt. Sânt 20 de ani, de când Români observă politica pasivă. La ce au ajuns cu ea, care e rezultatul ca să-i îndemne a merge și mai departe pe această cale? Nimic, nici cât e negru sub unghie. Sau doară le place ura de naționalitate, căci pe aceasta le-a succedat o mări? Întreagă pasivitatea Românilor e o amenințare egomotoasă; dar n'a produs frică, înspăimântare. E probată deja, nu plătește nimic. (Așa? Atunci de ce insistăți să o părăsiți? De dragul și binele nostru?!... Red.) *Românii să iee parte la viața de stat maghiar și sub scutul puterii de stat își vor afla drepturile*.”

Influența înfrățirilor de la Arad este evidentă în această patriotică concludsiune; dar și mai evidentă apare ea în „*Egyetértés*”, care asemenea are un articol intitulat „*Mocsonyi*”.

Eată cum începe ortoca dreyfusistă, veche slujnică a familiei *Tisza*:

„Deunăzi, când *Tisza-Pista* și *Mangra Vasul* au ciocnit paharul păcii la Arad, s'a constatat că față cu estinderea rasei germane și slave interesele românei și maghiarilor se întâlnesc, ba sânt hotărât aviate una la alta. Cuvintele schimbate lângă masa albă au avut și o continuare mai serioasă. (Înfrățirea n'a fost deci serioasă! Red. „*Tribune*”) Într-o dată *Mangraștii de fapt au pornit acțiune*, ca *Românii să părăsească așa numita pasivitate, să iee parte la luptele vieții constituționale maghiare* și în cadrul instituțiilor constituționale să se năsuiească a găsi sanarea gravaminelor și satisfacerea intereselor sale.

„Foaia Mangraștilor, „*Trib. Poporului*” din Arad a desvoltat o vie agitațiune în această direcție, care așa se vede nici n'a rămas fără ori-ce efect. Așa pare cel puțin din faptul, că *Al. Mocsonyi*, șeful Românilor „moderați”, a aflat de lipsă a eși în publicitate, și a protesta într'un ziar contra părăsirii pasivității...”

„*Astfel — exclamă „Egyetértés”, după-ce reproduce declarația dlui Mocsonyi — azi stăm în față cu faptul, că Al. Mocsonyi e un Român întransigent, care nu se poate împăca cu finta unitară a statului maghiar și cu caracterul lui maghiar*.”

În meritul lucrului „*Egyetértés*” nu înțelege nimic, pentru-că se întreabă cu uimire ce vrea să zică dl Mocsonyi cu cuvintele: *in integrum restitutio*? Aceasta însă nu-l poate împede, pe ilustrul patriot, de a-și arăta îngrijorările pentru existența patriei, a ne proclama pe toți *iredentisti*, cu dl Mocsonyi cu tot, și a striga la încheiere:

„Aceasta se poate ceti din declarațiunea dlui Al. Mocsonyi, când el proclamă că neamul românesc nu se poate împăca cu statul maghiar. Și aceasta ne face atenți — zice înțeleptul autor — la necesitatea revizuirii legii de naționalități din 1868. (Dar atunci cu ce umbră de lege v-ați mai motiva *ex-lex*?” Red. „*Trib.*”) În sfârșit — zice diplomatul jurnalist — trebuie să ne îngrijim de mijloace, cu cari să contrabalansăm puterea de atracțiune a formațiunilor de stat dela Dunărea-de-jos.”

Cu un cuvânt dl Mocsonyi e — *iredentist*. Nici mai mult nici mai puțin.

La atâtea au ajuns „politicienii” maghiari! Și nu e mirare. După câte au comis guvernele maghiare în chestiunea naționalităților, și după câte comit de altă parte „politicienii” noștri „naționaliști”, „vechi tribuniști” și „ultraști”, — nu mai e mirare că bieții ziaristi maghiari nu mai știu și ei ce să zică.

Mai interesant însă, dintre toate ziarele, e „*Pesti Napló*”. În nrl seu de ieri publică în materie un articol iscalit „*Romanus*”. Ilustrul „politician” zice că ziarele maghiare au fost trase pe sfoară...; că *Mocsonyi* acum e cu Gol-diș și ceialalți, cari „propoveduesc amicitia cu Maghiarii”; că scrisoarea publicată de „*Tribuna*” s'a scris pe vremea lui Bánffy... (zelosul apostol al „înfrățirii” n'a cetit datul de „12 Iunie 1899”. Red.) și că de atunci Vederile lui Mocsonyi s'au schimbat... (Crede că dl Mocsonyi ar fi de caracterul unui Mangra... Red. „*Trib.*”)

Și după aceste mari descoperiri, ilustrul „*Romanus*” dă la întri și la însușări mișelești la adresa „*Tribunei*”, prezentându-o ca — *greco-catolică*, și ce e mai mult, ca-și-când ar agita, cu *Azente* în frunte, sub deviza *Los von Rom* — „în contra prieteniei maghiaro-române”. (Ipsissima verba).

În așa stare de furie și de încurcături au adus declarațiunile dlui *Mocsonyi* pe iubiții noștri stăpânitori. Aceasta e o nouă dovadă de importanță lor, și dacă mai există vre-un Ungur cu minte, vom ajunge poate să o vedem recunoscută și de ei.

Sibiu, 18 Sept. n.

Porțile-de-fer. Chestia taxelor încassate din partea guvernului maghiar pentru trecerea vapoarelor prin **Porțile-de-fer** nu e lămurită încă. Cele mai multe state interesate nu sânt mulțumite nici cu noua tarifă, mai redusă, intrată în vigoare la 1 Septembrie n. e. Guvernul român, asemenea interesat, a îmbrățișat ascunde de vedere pe care s'a pus guvernul *rusesc*, anume: că *Ungaria n'are dreptul să stabilească singură taxele din întrebar, nici să reguleze navigațiunea la Porțile-de-fer*, pentru-că acest drept aparține puterilor mari și statelor riverane — împresună. De aceea guvernul român ar fi propus — zice-se, — ca guvernul unguresc să fie proporțional despăgubit de către statele in-

teresate cu privire la speșele avute cu regularia **Porților-de-fer**, ear' trecerea vapoarelor să fie apoi liberă, scutită de taxe. Pertractările decurg acum în direcția aceasta.

POLITICĂ NAȚIONALĂ. Deputatul guvernamental *Werner Gyula* și-a ținut în Zlatna darea de seamă despre activitatea sa parlamentară, cu care ocaziune a accentuat ca punct din programul seu politic: necesitatea de a se inaugura o politică națională (firește maghiară) sistematică și în stil mare pentru părțile din Ardeal, locuite de naționalități, chiar și cu jertfe mari din partea statului, — ceea-ce e analog cu maghiarizarea Ardealului.

Va merge cam greț cu executarea, onorabile!

Contra lui Milan. Se telegrafează din *Petersburg*, că între *Rusia* și *Austro-Ungaria* s'a stabilit modalitatea unei proceduri analoge în chestia acțiunei de *reșbunare*, pusă la cale din partea *ex-regelui Milan* în contra radicalilor din *Serbia*, care culminează în aceea, ca conacul din *Belgrad* să fie admoniat și făcut atent la împrumurarea, că dacă nu va asculta de sfaturile bune ce i-se dau, are să-și tragă însuși consecințele faptelor sale.

Din Austria. Desnodământul în ceealaltă parte a monarhiei se pare că nu va mai întârzia mult. Va lua însă probabil o formațiune cu totul neașteptată. „*Narodni Listy*”, organul Cehilor tineri o spune anume, că chestia ordonanțelor referitoare la *întrebuințarea limbilor e definitivă rezolvată, într'altă, că guvernul le va abroga*. În cazul acesta parlamentul austriac va primi cutotul altă față, pentru-că Cehii vor eși din majoritatea guvernamentală, trecând în opoziție, ear' Nemții vor intra în partidul nou guvernamental. Noua formațiune parlamentară nu se va face sub actualul guvern, ci sub un nou guvern austriac, prezidat fie de *Chlumetzky*, fie de baronul *Aehrenthal*, ambasadorul austro-ungar din *Rusia*, care e privit din multe părți ca urmașul lui *Thun* în presidenția ministerială din *Austria*.

Metropolit nou. Patriarhul ecumenic, din *Constantinopol* și-a dat consentimentul, ca în *Bosnia* să se creeze și a patra eparchie greco-orientală, al cărei cap bisericesc va purta titlul de metropolit și-și va avea reședința în *Banjaluca*. Totodată a dispus să se creeze un consistor permanent, compus din șapte membri care va delibera asupra chestiilor mai însemnate bisericesti din *Bosnia*. Patriarhul și-a rezervat însă șieși dreptul de supremă supraveghere și de for suprem de judecată.

Lueger îi cunoaște. Zilele trecute s'a ținut la *Budapesta* congresul asociațiunii internaționale de navigație, la care însă orașul *Viena* n'a fost invitat. Consilierul comunal *Dorn* din *Viena* cu toate acestea a luat parte la congres. Într-o scrisoare cetită în ultima ședință a consiliului comunal, *Dorn* face împărtășirea, că *Maghiarii l-au asigurat că Viena numai din greșală n'a fost invitată la congres*; la ce apoi primarul *Lueger* a făcut următoarea observare:

„Sânt convins și în convingerea mea m'au întărit și alții, că cu intențiune n'am fost chemați. Cunoșc eu pe *Maghiari*! Ei vreau să prefacă *Dunărea* în rîu maghiaro-jidan, dar' îi voi împede eu în executarea planului.”

De sine înțeles, că presa maghiară face spumă.

Monument lui L. Catargiu. În *București* s'a constituit un comitet, compus din cele mai marcante persoane ale partidului conservator, în scopul ridicării unui monument în memoria marelui cetățean român *Lascar Catargiu*, fostul șef al partidului numit și în mai multe rânduri fost ministru-president al României. Subscrierile au început și decurg cu mare însuflețire.

DIN BUCOVINA.

O nouă conferință. — Noue confiscări. — Deputații dela *Viena*.

„*Patria*” de *Duminecă* publică următoarea convocare:

D-nii deputați români din camera imperială și din dieta *Bucovinei* sânt rugați a se întruni *Luni, în 18 Septembrie n.*, la orele 4 d. m. în palatul țerei.

La ordinea zilei este urmarea discuțiunei din ședința trecută.

Eudoxiu Hormuzachi.

Ultimul număr al „*Patriei*” a fost de nou schimonosit de urgiștii censori ai baronului *Bourguignon*. Ea ne aduce încă următoarea știre:

„*Deșteptarea*” confiscată! Nrl de astăzi al „*Deșteptării*” oferă un straniu aspect. Patru pasaje din articolul prim intitulat „Nu sântem credincioși *Împăratului*” au căzut pradă censurei avide. Astfel a ajuns și foaia noastră populară zilele grele, prin cari trece „*Patria*” deja de aproape 4 luni.

Despre o întrunire a deputaților români din *Viena* cetim în „*Patria*”:

Clubul român din parlamentul din *Viena* s'a întrunit *Marți, în 12 l. c.* la orele 4 în localitățile palatului țerei. La ședință au participat d-nii deputați bar. *Eud. Hormuzachi*, *Iancu Lupul*, *Dr. G. Popovici* și bar. *George Vasilco*, *Păr. Dr. I. Turcan* fiind bolnav, s'a absentat. S'a discutat „situația politică din țeară, crisa ce s'a iscat din demersurile despotice și adversare *Românilor* ale preșidentului țerei în situația parlamentară ce se va desvolta în urma acestor evenimente. Din cele ce s'au desbătut și hotărât, transpiră numai, că s'au luat decisiuni aproape unanime. Alegerea comisiunei parlamentare a clubului se va face în ședința viitoare, care se va ține probabil *Luni, în 18 n. l. c.* înainte de conferința plenară a tuturor deputaților români. Puțină mulțumită va găsi bar. *Bourguignon* la contele *Thun* pentru buclucurile, ce le-a înscenat cu o frivolitate ne mai pomenită.

Din presa maghiară.

— Voci despre declarațiunile dlui *A. Mocsonyi*.

„*Budapesti Hirlap*”.

În nrl seu dela 16 Sept. n. „*B. H.*” publică următorul prim-articol:

Ungaria și naționalitățile.

„*Ungaria* nu e *Valahie*, nici nu e țeară săsească, nici slovească, nici *Serbie*, ci un imperiu eucirit și întemeiat de *Maghiari* înainte cu 1000 de ani. Statul acesta nu poate fi decât maghiar și ar înceta să existe, dacă n'ar fi maghiar. Cetățenii lui, cari sânt născuți pe acest pământ, aparțin după rassă și limbă la diferite naționalități, dar cu toate acestea formează o națiune politică unitară — sânt toți *Maghiari*.”

Acesta este un principiu foarte vechiu. Așa au considerat-o aceasta istoria noastră, legislațiunea și constituția. Excepție a fost numai *Croația* și înainte de unine cele trei națiuni din *Ardeal*: *Maghiarii*, *Săcii* și *Sășii*. Înainte de 1848 legislațiunea maghiară n'a avut cunoștința de chestia de naționalitate și unitatea națională s'a restabilit prin pactul din 1867. Ori-ce încercare de atunci încoace, a desface în bucăți țeara și națiunea după naționalități și a o împărți în teritorii de limbă, s'a zădărnicit prin rezistența patrioților, prin energia guvernanților și prin înțelepciunea Regelui.

Ungaria nu va fi stat federativ, un stat al naționalităților aliate.

Sântem *Maghiari* și rămânem *Maghiari*.

Alexandru Mocsonyi, un *Valah* bogat și distins, înțelegt și cult, mai nainte membru al dietei maghiare, față cu aceste vederi în scrisoarea sa adresată lui *Rău* se pune pe punctul de negațiune și proclamă de nou politica partidului național valah, rezistență pasivă. Aceasta în esență nu e altceva, decât negarea statului maghiar; retragerea dela comunitatea constituției și a vieții publice și organizarea *Valahilor* în o grupă

separată, ca să reziste ideei de stat maghiar nu cu forță armată, dar prin separatism.

Mocsonyi și soții sei sânt responsabili, dacă există desbinare între partea cea mai mare a *Valahilor* și între ceialalți cetățeni ai *Ungariei*. Din divergența aceasta de puteri mai multă pagubă au *Valahii*, decât *Maghiarii* și mai multă pagubă are patria și binele public. Dar' pentru aceasta noi sântem de vină. Unde duce împotrivirea, această politică de ură și închipuire, vedem din cazul lui *Lucian Boles*, din conceptul acelu student orădan trădător de patrie eliminat, care în cartea uniunei internaționale de studenți, și-a înscris numele așa, că el aparține *României* și totodată a încorporat *Oradea* la *Ardeal*, ear' pe acesta la *România*.

Ce ar zice guvernul *României*, dacă vre-o *Ciangău* și-ar scrie numele, că e student în *Iasi* *Moldovei* — în *Ungaria*? Dar' ultraștii noștri de naționalitate încă se bucură de o astfel de mincună gogomană și de o astfel de tradare evidentă de patrie. Căci noi sântem atât de liberali, încât le suferim toate acestea. Treceam cu vederea, dacă drapelul național e numit de către *Sășii fleanđură roșie-albă-verde* (*roth-weiss-grüner Fetzen*) și dacă în prăvăliile lor vând articoli industriali din patrie, împodobii cu pajura austriacă și cu inscripții germane. În *Versaj* pe monumentul *Reginei Elisabeta*, a celei mai maghiare *Regine*, care își ținea curte maghiară și vorbea ungurește, — se pune inscripție germană: *Königin von Ungarn*. *Slovacii* *Luterani* pretind în *Budapesta*, ca în *Turocz* să nu fie iertat a vorbi la adunările preoțești decât în limba slovacă și ori-ce document să fie estradat numai slovește. La conferința episcopilor catolici episcopii *valahi* nu vreau să participe în organismul autonomiei catolice maghiare. Germanii pretind, ca limba germană să fie studiu obligat în toate școalele noastre medii. E obligată și în școalele elementare ale capitalei și o limbă de propunere în școalele de cadeți.

Cu toate aceste sântem acușiți în fața *Europei*, că apăsăm naționalitățile. Noi, cari suferim licee germane, sârbești și valahe, dispunem să învețe băieții în multe mii de școale populare în limba lor maternă și concedem, ca în bisericii să se țină serviciul în 5—6 limbi; noi, *Maghiarii*, cari suferim, ca presa naționalităților să agite și de zi contra patriei, statului și națiunei maghiare, fiindcă respectăm libertatea comună.

Ce ar zice frații noștri *valahi* dacă am face ceea-ce fac *Germanii* în *Prusia*, la *Browberg*, oraș aflător în ținutul polon, unde s'a decis a se pedepsi cu o amendă de 150 de marce părinții, cari își instruează copiii în limba polonă. Dacă am procede astfel și noi la *Cluj*, *Dej* și *Deva* și am pedepsi cu 75 fl. pe părinții, cari își învață româneste băieții ce ar zice *Mocsonyi* și *Rău*?

Dacă noi am proceda față de „*Tribuna*” și „*Narodnie Novine*” asemenea *Rușilor* față de ziarele *svedeze* și finice ce apar în *Finlanda*, oare cât timp ar mai exista presa de naționalitate în *Ungaria*?

Sau dacă am face ca *Cehii* în *Praga* și *Znaim*, că toacă în cap pe *Nemți*, dacă acestia nu vor a cunoaște, că *Boemia* e a *Cehilor* și limba cehă să fie limbă dominantă. Atunci firește *Slovacii* și *Croații* nu ne-ar considera de barbari, ci de popor cult și civilizat, ca pe *Cehi*.

Dar' fiindcă noi sântem un popor îndelung răbdător, care dăm multă libertate și crufmă pe dușmanii noștri, de aceea nu numai acasă ne vatămă și ne calumniază aceia, cari ar ave datorința să se simtă una cu noi, ci în continuu ne calumniază și în străinătate, se organizează, ca să se desfacă de noi, *Daco-Românii* și *Panslavii* pândesc într'una ocazia, ca să-și tradeze patria, *Ungaria*.

Față de aceste uneltiri, cari există de zeci de ani și slăbesc puterea și autoritatea statului maghiar, guvernul nu poate rămâne neactiv. Politice de rezistență pasivă, pe care o proclamă *Mocsonyi*, cel mai bun ajutor l'a fost, politica de neactivitate pasivă, pe care o urma *Tisza*. *Ungaria*, durere, de 30 ani nu are politică de naționalitate, dar naționalitățile au. Noul sistem, noul guvern va fi silit chiar și din pricina raporturilor austriace, a părăsi negândirea și a face politică națională maghiară.

Politică națională.

II.

Espunerile de până acum, în parte retrospective, le-am crezut de lipsă spre a putea marca aproximativ măcar liniile generale ale unei politici naționale românești pentru viitor. Trebuie însă să declar *a priori*, că vederile ce vor urma mai la vale, n'am de gând să le obtrud nimănui, cu atât mai puțin, căci cred, că există lucruri ce nu se pot nici - când realiza prin disertațiuni teoretice, ci numai prin *fapte concrete*.

Nu este doar al doilea cuvânt pronunțat atât de des în societatea noastră, ca și cuvântul: *politică*. Era o vreme, când frasa: »Românul e născut poet» se înțelegea *ad litteram* astfel, încât oricât înși permiteau cele mai absurde pëcate în contra prosodiei și a bunului simț pe contul acestei frase prea literal înțelese și-și închipuiau, că prin comiterea acestor elaborate au devenit poeți incontestabili. S'ar pute crede acum, că între Românii cis-carpați stângându-se acel *furor* pseudo-poetic, a făcut loc unui alt *furor* pseudo-politic, și că cei apucați de această boală cred că Românul prin însuși faptul că s'a născut Român, s'a născut și *om politic*.

Eu aș crede însă, că înainte de a face politică, ar trebui să fim în curat și cu ceea-ce înțelegem sub acest cuvânt de o însemnătate extraordinară de generală. Știu că e una dintre cele mai grele probleme de a da o definițiune exactă acestei noțiuni și nici nu mă gândesc să am pretențiunea, că în cele următoare să-mi succedă aceasta astfel, încât din punct de vedere științific *general*, sau în special *juridic*, să nu se poată ataca nici un cuvânt al definițiunei mele. Eu pretențiuni de știință profundă în cele următoare n'am, ci voesc numai să espun o părere individuală, care poate fi greșită, dar' rog să-mi se creadă, că e de bună credință.

Convingerea mea e, că manifestățiunile de viață ale unui popor, ca un *întreg ideal etnic*, precum ale singuraticilor membri din popor, ca *părți* ale acestui întreg ideal etnic, cad toate încă în cadrul noțiunii de »*politică națională*». Sînt deci conștii, că noțiunea »*politică națională*» e o noțiune cu mult mai largă, decât ceea-ce ne-am obișnuit a înțelege la noi sub cuvântul »*politică*» sau »*politică militantă*». Cred, că sîntem prea mult aplicați a identifica înțelesul cuvântului »*politică*» cu al cuvântului »*politisare*». Mi-se va obiecționa poate, că e imposibil a fixa exact limitele logice între aceste două noțiuni. Răspund: asemenea e imposibil a arăta exact locul, unde se începe umbra și unde se sfîrșește lumina, dar' cu toate aceste observăm cu toți diferența între lumină și umbră.

Cari sînt însă manifestățiunile de viață ale poporului nostru ca *întreg etnic*? A le enumera aceste toate e imposibil. Chiar a le împărți după categorii generale e o muncă mare. Căci toate manifestățiunile noastre de viață pe teren social, economic, bisericesc, școlastic, literar, industrial, comercial — în definitiv toate lucrurile și lucrările de valoare durabilă pentru binele obștesc românesc, — *sînt* de un Român conștii de naționalitatea sa, însemnează o *augmentare a capitalului național și fiind de valoare pentru națiune, constituie un element favorabil al politicii naționale*.

Nu e deci neapărat de lipsă a face numai decât așa numita »*politică militantă*», spre a lucra totuși ca politica națională în interesul națiunii întregi.

După părerea mea țaranul analfabet român, care cruțând își adauge averea moștenită și-și crește copiii lăsându-le după moarte averea neștirbită, ba înmulțită chiar, face une-ori mai bună politică națională decât oratorul ocașional cu toastele sale bombastice, și »*jurnalistu*» cu frasele din articoli de șablon...

Asemenea face politică națională bună ori-care Român de ori-ce profesiune, care pe lângă susținerea spiritului național în familia sa, își împlinește astfel datorințele ce-i sînt impuse prin profesiunea sa, înecat și din punct de vedere *general omenesc și românesc* face onoarea statului social, cărui aparține.

Durere însă, că în anii luptelor mai din urmă a devenit abus permanent de

a declara pe ori-cine de »*râu*» Român, care într-o chestiune ori alta, câte-odată de tot indiferentă pentru binele general național, a cutezat să fie de altă părere, decât oareși-care majoritate accidentală, locală.

Mai odioasă a devenit această învinovățire cu »*rêul*» românism prin confundarea fatală a *politice* cu *politică*. Era o vreme, și încă nu totemai tare îndepărtată, când dacă nu politisai cât de vehement, erai deja suspect de a fi »*râu*» Român. De oare-ce însă totemai oamenii cu ocupațiuni serioase, zilnice, impuse de profesiunea lor, chiar să fi vrut, nu puteau lua parte la toate politisările obișnuite, — totemai aceste elemente ale muncii fără șgomot, dar' în schimb cu rezultate mai durabile, păreau politisanzilor de profesiune »*rêi*» Români.

Se zice, că *mândria națională* trebuie să ne oprească să ne murdărim pe noi înșine, căci — ce ar zice străinii dacă s'ar desvîli scaderile noastre interne? Dar' eu cred că e greșit de a vorbi în acest nex de idei despre »*mândria*» națională. Aici cel mult *vanitatea* noastră ar pute să fie atinsă. Dar' ce folos are națiunea, dacă menajînd *vanitatea* noastră, uităm de *mândria* noastră națională veritabilă, care ar trebui să fie, să nu *aparem* numai, ci să *fim* într-adevăr corecți din toate punctele de vedere?!

Mi-se va răspunde poate, că acest postulat este prea ideal și în toată consecința sa nu se va pute realiza nici-odată. Fie, dar' cred, că este greșit de a nici nu încerca măcar să reducem la minimul posibil un *râu*, a cărui existență nu se mai poate nega.

Se zice că avem prea puține *societăți române* și că guvernul ne pune pedecă întru a ne crea o viață socială românească mai intensivă. Eu nu voesc să neg, că guvernul ne pune pedeci peste pedeci; cred însă, că am uitat prea tare, insistînd tot numai asupra pedecilor ce ne-au pus guvernele, de a medita încălta și asupra *pedecilor ce noi înșine ne punem*. Și între aceste pedeci e una dintre cele mai distrugătoare modul indulgent cu care privim adeseori delapidarea banilor colectați pentru scopuri publice românești. Într-aceasta zace cu deosebire mult accentuată *sărăcie* a noastră. Avem singuratici în bună stare destui, cari ar pute jertfi pentru cauze generale românești din averea lor și sînt conștii, că chiar și straturile cu avere mai modestă ale poporului nostru ar jertfi cu dragă inimă, de cumva ar fi convinși, că banii se vor folosi într-adevăr spre scopul pentru care s'au dat. Dar' după experiențele anterioare nu trebuie să ne mirăm de neîncrederea masselor, ci mai cu drept cuvînt ne-am pute mira, vîzînd, că chiar și astăzi se mai află unul sau altul din popor, care dăruiește vre-o doi bănișori spre propagarea oareși-cărui scop public de caracter național românesc. Trebuie, apoi, să ne mai dăm seama, că între cei-ce deneagă de a plăti ceva pentru scopuri românești sînt mulți, cari între alte împrejurări încă ar plăti poate mai anevoe, fiind dela natură mai egoiști, dar' totuși ar plăti — până-cînd în stările noastre de azi au un escelent pretest spre a nu da nici un crucer.

Dr. Ioan Vajda-Voevod.

De pe la noi.

— Dela raportorii nostri. —

Bucium-șasa, 15 Sept. n. — De Duminecă continuă a fi timp de toamnă. Plouă, e rece, vremuște. În 12 c. au picat și fulgi de zăpadă pe culmile munților. Sufer holdele, cari începuseră bine a îngălbi. Prețul grăului e 1.20—1.50 fl., ear' a cucuruzului 1.05—1.15 fl. — ferdela. E. K. E-istii vor avè plăcut »*peregrinaj*», dar' fără... pupături!... Pe »*Detunata*» vor fi pe pământ ungurese, ce e drept, fiind al erarului, dar' pîne totuși vor mânca românească. Eată înfrățirea! Altfel constat cu bucurie, că dincoace de »*Dealul mare*» sînt deochiați și aderenți după păsirea din urmă a »*vechilor tribuni*». Declarațiile dlui A. Moesonyi au făcut o impresiune adîncă!

Aa.

La

Abonament lunar

pentru

Septembrie st. vechiu

invită

Administrația ziarului »*TRIBUNA*»

Emke și Eke în Alba-Iulia.

— Raport special al »*Tribunei*».

— 17 Sept. n.

— Prolog despre paianguenul veninos. —

Mihaiu, Mihaiu, de ai reînvia azi ca să vezi, ce haite nemernice, peste mîndrul tîu cuib dela 1599 dat-au năvală!

Vremuri trecute de glorie, vremuri de sfîntă înaltare națională ating coardele sufletului meu. Mihaiu, neînfrîntul erou dela Călugăreni zace pe așternutul seu din cortul dela Mirislău, întins — mort! Basta, Basta, unealtă hidă, în mîna și mai hîdului uneltitor, trăești încă — uneltitorule!

O sută optzeci și-trei de ani de amare suferințe religioase și naționale mai dăpînat-a timpul pe ghemul suferințelor nației române, pentru-că fiecare crepînd în inima Regelui-Moș și mîdularele-i istovite de robotă și schinjuiri se se pună în mișcare și cu coasa, se-curea și îmblăciul se caute a face loc: libertății, egalității și frățietății.

Se aud încă scîrțâitorii dinți ai mașinei nemeșesti, tîind și sfîrmînd în carnea și oasele Regelui-Moș, Horia și a soțului seu Cloșea. Se aude încă jalnicul glas al unui popor, chiar după 200 ani mai bine dela espirarea eroului — oftînd după libertate, egalitate, frățietate!

Dar' n'a sosit încă! lupta durează — cu același inamic millenar, care orbit de patimi cum este, nu înțelege, nu vrea a înțelege că megieșii vor săpa groape și megiești-ciocli vor orîndui ca să sapa groape pentru ei înșiși și pentru călătorii, dreptății, libertății fraților lor.

Nu departe, în dreapta, spre mează-noapte dela celula deasupra porții lui Carol al III-lea, unde Horia asudînd sînge, petrecuse cîteva zile meditînd asupra porților de aur, ale mîntuirii dela »*Curechi*» ce credea a se deschide poporului seu robot, s'a ridicat un frumos templu al muselor: liceul romano-catolic din Alba-Iulia. Aici și-a întins în acest an și în ziua de azi *paianguenul* cu cruce veninoasă pe spate, rociul seu menit a prinde în el neamul românesc.

Dar' înainte de a intra la întinderea sîrbătorească a rociului, cunoscut de fiecare suflare românească, adevă a ședinței *Kulturregyletului* — mă scobor pe cîteva momente în piața Alba-Iuliei, înaintea hotelului »*Hungaria*», ca să vedem lumea oficioasă a *Kulturregyletului* — comitetul și alți mici paiangeni, ce sosesse dinspre Cluj la 10 ore a. m.

Pe la 9¼ pe dinaintea hotelului »*Hungaria*» trec vre-o 60 birji spre a întîmpina comitetul și alți oaspeți. În 45 birji fără osebite vezi protectorii deochiați ai lui Ugron, pe iubiții lui Dreyfus, »*en pleine parade*», »*croffés*» la monstache Zrinyi huszár, trecînd spre gară; în vre-o 15 tîsăuri se vede câte un »*városi hivatalnok*», luat din »*glăjerie*» sau de lângă tripedul tatălui seu: dela scaunul susteresc și în urmă prin ajutorul semînției dominante aici, al lui *Moise mach dich Grotisch*, ajuns slujbaş, ca să nu mai amintesc de fostul fostier episcopesc din țeara telegrafului călător pe jos, Novak — astăzi »*Jehova kegyelméből*» vîroși polgármester.

Lumea curioasă se adună în preajma hotelului Ungaria; lipseau numai cofărițele, — toate Tigane — pe cari, spre aducerea aminte de sîrbătoreala *Kulturregyletului*, căpitanul orașului le aruncase spre sinagogele jidovești. — Două sînt! — S'au și tînguit »*neamurile*» aruncate la o parte pentru o astfel de tractare, ba au și înjurat în limba civilisatorică europeană »*tisztán ungureste*. Da, ce să-i faci? Cine-i mai mare, îi mai dihai — și trebuie să suferi, se taci! Cofărițele au rămas la o parte. Românii belgrădeni însă, ca să dovedească că trăesc usului moștenit din moși și strămoși: de a se aduna Duminecile și în zile de sîrbători în piață și a pozești până pe timpul liturgiei — au dat năvală în jurul hotelului Ungaria, ca să vadă ce minune are să fie.

Și mulți Români erau, cari de nu erau de față credeai că e un ospet, cum se mai întîmplă. Ospet' n'a fost însă, ci a fost sîrbătorească așteptare și primire a oaspeților *Kulturregyletului*, la care nația din curiositate luase parte și îi mări inconștient vaza.

La 10 ore sosesse lanțul de trăsuri. Înaintea porții hotelului, decorată cu ramuri de frunză se scoboră președintele lui Emke, contele Bélydy Akos. Un »*éljen*», din guri puțin insufletește; apoi episcopul reformat Dr. Bartok; episcopul unitar: Ferencz József; Szalay, consilier ministerial și director de muzeu; Baron Feilitzsch, deputat guvernamental; Zejk Dániel, comitele-suprem al Albeierioare; Sándor József, deputat și secretarul lui Emke — și alții — din *minores gentium*.

Protopopul reformat Dr. V. Elekes salută în numele Maghiarilor și a afiliaților, pe președintele Bélydy Akos, esprimîndu-i mulțumire și dorindu-i sosire fericită. Bélydy îi răspunde pentru dra-

gostea cea mare a Belgrădenilor ce li-o arată și spre cea mai multă fericire și glorie a președintelui Bélydy, doamna Ionas predă acestuia o pană superbă, adevă un buchet de flori întreg național și cu petea »*culturală*». Ear' vre-o cîteva éljen-uri și lumea se concentrează spre cetate, unde se ține ședința paianguenului mortifer. (Va urma).

Din Bănat.

Valea-Almajului în Sept. 1899.

În atențiunea grănițerilor —

Am cetit în foile noastre multe plângeri asupra *administrațiunei* comunității noastre de avere și mai virtos referitoare la șeful acesteia, actualul președinte Ilie Curescu.

Multe din aceste plângeri pot fi adevărate; dar' multe pot fi și esagerate, basîndu-mi eu aserțiunea din urmă pe împrejurarea, că afacerile comunității de avere merg pe cărările croite de neuitatul nostru general Traian Doda, căci numai puțină abatere de ar fi fost, întreaga comunitate de avere s'ar fi dus de mult pe copcă. Să nu uităm însă, că sub sistemul de azi cu greu putem susține ceva.

Românul zice: »Unde dai și unde creapă». Ușor se poate întîmpla, că multe răsunări îndreptate asupra unei persoane se treacă asupra grănițerilor nevinovați, și atunci ce am căștigat? Am căștigat aceea, că de dragul domnilor iubitori de mîrire și răsunare, întreaga și unica noastră avere căștigată cu scump sîngele strămoșilor nostri, are să treacă sub administrația acestora, de cari totdeauna ne-am ferit, de oare-ce principiul nostru a fost și este, ca această frumoasă avere să rămână sub buna noastră chivernisire.

M'a îndemnat să scriu acestea, noua apucătură îngrijitoare venită din partea puternicilor din Budapesta.

Se știe că în sensul art. de lege XIX. 1898 toate pădurile comunale, așa și a comunității de avere, au să intre în *administrațiunea statului*.

Acele corporațiuni, cari posed mai mult de 5000 jug. sînt îndreptățiți însă a cere în termen de 6 luni dela ministrul de agricultură, ca averea lor să se administreze ca și până aci. Ministrul de agricultură, în conșlegere cu ministrul de interne și la ascultarea comitetului administrativ al respectivului comitat, *poate să conceadă sau nu* lucrul acesta.

Legea aceasta a intrat în putere cu 1 Iulie anul curent. — De sine se înțelege, că numai atunci își va da ministrul învoirea, dacă administrația e bună.

Comunitatea noastră de avere a înaintat acum rugarea — basată pe administrația bună — și a cerut să rămână tot ca până aci.

Ear' ca să rămână așa — în acest timp destul de viguros — vine întrebarea: cum avem noi să ne purtăm? Avem noi să dăm crezîmînt la 2—3 persoane, cari ne voesc poate *rêul* și să zicem că administrația la comunitatea de avere e *rea*, sau să fim uniți în cugete și să lucrăm cu puteri îndoit spre înflorirea acestei instituțiuni, unică în felul ei, și mai virtos acum, când pericolul e la ușe? La aceste întrebări, las să răspundă fiecare grănițier cu inimă curată și după calmă judecată.

Atrag atențiunea celor rătăciți, că cu petițiuni pe la comitat și minister în contra președintelui și a comitetului nu ajung nimic; din contră, fac numai *rêu*.

Nu înțeleg, ce aveți cu președintele, când acela a lucrat foarte mult în interesul comunității de avere. Așa îl vedem la desființarea pădurilor între erar și comunitatea de avere, apoi la anul 1880 cu unanimitate ales de membru în comitet; ear' mai tîrziu la recomandarea neuitatului nostru general Traian Doda, a fost cu unanimitate ales de președinte, în care calitate e și de prezent.

Eu cred, că dacă unul de atîția ani se află în fruntea unui institut, va avè pe lângă cele rele și *ceva bun* în sine și nu trebuie de dragul a două persoane să jertfim o avere așa frumoasă pe care cu multe greutăți au căștigat-o strămoșii nostri și la care numai noi grănițerii sîntem îndreptățiți.

Iubiți grănițeri, sînteți rugați a lua aceasta la cunoștință, delăturînd — în aceste timpuri grele — neînțelegerile, căci prin neînțelegeri perdem și puținul ce-l avem. *Grănițerul*.

Minciuni peste minciuni.

Călugărul istoriograf, părintele Mangra, continuă cu articoli săi despre »*partidul național*» ceea-ce mai pe românește înseamnă: continuă a îngrămădi minciuni peste minciuni.

Precum un Ungur, desperat de viitorul »*frățietății române-maghiare*» dela Arad recurge în »*Pesti Napló*» la minciuni, zicînd că scrisoarea dlui Moesonyi, ce am publicat, s'ar fi scris încă pe vremea lui Bánffy... astfel face și ortacul seu întru »*infrățire*». Pentru-că incurcați sînt și unul și altul, și toți împreună: tîsăiați, mangrașiți, goldișiți.

Într'un număr trecut am relevat deja una dintre minciunile grosolane ce debitează istoriograful călugăr. Pentru a avè o premisă pentru o deducțiune suspectă, ce-i trebuia, p. Mangra vorbia despre o conferență națională, din 1896, convocată la Blaj, »*totmai la Blaj*» — cum zicea el. Noi am relevat acest moment inglorios pentru gloriosul bărbat, și eată că în nrul de Duminecă vine să rectifice, zicînd:

»*printro*» scăpare din vedere cum adevărate; (asta-i adevărat; în articoli lui Mangra prea adevărate. Red. »*Trib.*») s'a strecurat în articolul de fond al ziarului nostru din 2/14 c. o greșală, că în locul (!) de Sibiia, unde dl Dr. Rațiu convocase conferența națională pe ziua de 3/15 Maiu 1896, s'a cules (numai cules? Red.) și trecut cu vederea că stă Blaj-ul...

Traducînd pe românește acest galimatias, ce am copiat fidel, rectificarea ar însemna, că a fost *eroare de tipar*. Dar' cine să creadă? Cînd se scrie astfel:

»*Cea dintîiu conferență națională după eșirea comitetului din temniță, a fost convocată pe ziua de 3/15 Maiu 1896 la Blaj!* Conferența însă a fost oprită, lucru de prevedut, abstracție făcînd dela ordinul de oprelște ministerial, — căci ținerea unei conferențe naționale în ziua memorabilă de 3/15 Maiu, și *încă totmai la Blaj*, cine dintre bărbaiți cu maturitate politică putea să creadă că va fi îngăduită?»

întrebăm cine dintre bărbaiți cu maturitate poate să creadă că »*s'a cules*» numai printro scăpare din vedere Blaj? — Dar' fie și așa! Cum vine însă de în articoli lui Mangra se scapă »*cullegeri*» așa de grozave?! În prim-articolul numărului 172, (acel cu »*rectificarea*») s'a »*cules*» earși astfel:

»*Tendința de apropiere... s'a manifestat în faptă, după grațiarea comitetului, cînd în urma cunoscutului peierinaj la Budapesta domnii Dr. Rațiu și Coroian au și făcut metăanii pe la ministri.*»

Toată lumea, neescepționînd nici chiar pe p. Mangra, știe, că dl Dr. Rațiu n'a făcut nici o metanie pe la ministri, nici cu dl Coroian, nici cu altineva; știe că d-nii *Lucaciu* și Coroian au fost pe la ministri; știe că la acel prilej dl Rațiu ori-cît de mult a fost rugat, a rămas neclintit la ademenirile lui Păzmándy, întocmai cum mai nainte neclintit a rămas la invitarea ispititoare a dlui Sturdza, de a trece în țară, întocmai cum neclintit a rămas și rămîne la amenințările lui Mangra și la pușcăturile »*revolverblatului*» seu din Arad.

Toată lumea știe acestea, și cu deosebire dl Mangra. Doar' dînsul a fost care în faimosul »*nex causal*» a mai susținut odată, în 1896, infama acuză, și atunci l'am fost luminat noi unde-i *nexul causal*. Așa de mult se-i fi slăbit memoria? Au doar' și asta e eroare de tipar?...

În felul acesta toată »*Tribuna Poporului*» e o continuă și uricioasă eroare de tipar.

O nouă societate comercială.

Rezultatele din primul an al societăților noastre comerciale nu sînt încântătoare, pentru toți cei-ce rînesc numai la câștig. Lucru firesc. Dacă tot începutul e greu, atunci e greu începutul pe teren comercial, de noi puțin cunoscut, pe care cea mai mare concurență și pedecă ni-o fac comerțul jidovesc și ignoranța românească.

Nu trebuie însă să descurajăm la primul paș. Și e îmbucurător vîzînd că tot mai mult Românii nostri lucră pe acest teren. Despre o nouă societate comercială ni-se vestește din Bănat. Eată ce ni-se trimite:

PROSPECT

pentru înființarea unei societăți comerciale pe acții în comuna Bania.

În scopul de a desvolta, incuraja și lăși comerțul în spiritul comercial și economic în poporul nostru, se fondează în Bania pe timp nehotărît o societate comercială pe acții, care societate va purta numele:

Prima societate comercială

»*Baniuța*»

Societatea se fondează cu un capital social de 20.000 coroane (10.000 fl. v. a.) împărțit în 1000 acții (una mie) de câte 20 coroane (10 fl. v. a.) acția.

Pentru subscrierea acțiilor se esmite prospectul de față. Subscrierile se

fac pe listele alăturate la prospect, în persoană sau prin plenipotențiat, și ca ultimul termen de subscriere se fixează ziua de 1 Noembrie st. n. 1899.

Pentru ca societatea să-și poată începe activitatea cât mai curând, din capitalul social se plătește îndată la subscriere ca spese de fondare de fiecare acție 2 coroane (un fl. v. a.) și câte 10%, după acție, adică 2 coroane (1 fl. v. a.) la 1 Octombrie 1899 15%, adică 3 coroane (1 fl. 50 cr.); la 1 Noembrie 1899 10%, adică 2 coroane (1 fl.) Restul se va plăti la termenul ce-l va fixa direcțiunea.

Se poate plăti prețul acțiilor sau mai multe rate deodată.

Plățile se fac la domniile încredințate în Bania: la domniile *Vasilie Ienchi* și *Alexandru Derlian* nr. 128.

Dacă cumva s'ar subscrie mai multe acții decât 1000, adunarea generală constituantă va decide urcarea capitalului social.

Membrii fondatori își susțin drepturile acordate prin §. 183 din legea comercială.

După terminarea subscrierilor se va convoca adunarea generală constituantă în înțelesul §-lui 154 din legea comercială. Se va face convocarea în ziarele: *„Foia diecesană“*, *„Tribuna“* și *„Foaia Poporului“*.

Bania, la 1 August n. 1899.

Membrii fondatori:

Vasilie Ienchi,
comerciant în Bania.

Pavel Pirtea,
econom în Bania.

Alexandru Derlian,
econom în Bania.

Ioan Borozan,
econom în Bania.

Nicolau Derlian 240,
econom în Bania.

Nicolae Susara 430,
econom în Bania.

Anton Borozan,
econom în Bania.

Dumitru Pongiea 337,
econom în Bania.

Ioan Dugolea 465,
econom în Bania.

Ioan Ienchi,
comerciant în Bania.

Alexandru Kraia,
econom în Bania.

Alimpie Ciutta,
econom în Bania.

Ioan Derlian,
econom în Bania.

Nota Redacțiunii. Cei-ce doresc a subscrie acțiuni, afle, că la noi stă deschisă o listă.

Cronica zilei.

Sibiu, 18 Sept. n.

Memento. 20 Septembrie: Termin de concurs not. adj. în Șorochin. — Petr. pop. în Ruși. — Concert și petrecere în Ligid. — Petrecere în Bran.

22 Septembrie: Petr. tin. acad. din Săcele. 23 Septembrie: Concert în Hageț (Olivia Bardosy, Adelina Piso, Veleria Pop și G. Șorban).

24 Septembrie: Reun. inv. gr.-cat. din ținutul Ilageului adun. gen. în Grădiște.

NUMERI SINGURATICI DIN „TRIBUNA“ se află de vânzare la 5 cr. în SIBIU la: LIBRĂRIA „TIPOGRAFIEI“ și la LIBRĂRIA L. MICHAELIS, strada Căminării 27. În Alba-Iulia la: librăria WEISZ BERNAT „la loterie“.

Salutul tinerimei. Din Viena primim o telegramă de salutare la adresa dlui Dr. *Vajda-Voevod*, pentru frumosul articol, ce am publicat în nrul trecut.

Dl Ioan Prescura, notar în Calbor, a donat bisericii un prapor, ear' soția sa două dveri la altar.

Sfințire de biserică. În 24 Septembrie n. se va face sfințirea bisericii gr.-or. din Cricău (ppresb. Alba-Iulia) prin asesorul consistorial ppresbiter Nicolau Ivan ca mandator al Metropolitului.

Tot în 24 Septembrie n. se va face sfințirea bisericii din Brateia prin episcopul Goldis.

„Partid național-german“. Nemții din Vêrșet și jur s'au constituit în partid național german.

Inscripția dela Vêrșet. Magistratul orașenesc a hotărât, ca în locul tablei cu inscripția germană de pe statuă împărătesei, furată de patrioții unguri, să se pună o altă tablă cu inscripție maghiară, germană și sârbă.

În Călărași (România) în 14 Septembrie o mare furtună împreună cu grindină aproape cât oul de găină a descoperit o mulțime de case, între cari și spitalul și casarmele, ear' grindina a spart vr'o 500 de giumuri.

65% arunc. Budgetul orașului Vêrșet pe anul 1900 se încheie cu deficit de 161.576 fl. Pentru acoperirea acestuia se va electa un arunc de 65%, după darea directă. De notat, că acest colosal arunc e cu 4%, mai mic decât cel din anul curent.

Papa și Francezii. Ziarele din Roma publică o scrisoare a Papei, adresată Francezilor. În ea Papa cu privire la deschiderea apropiată a esposiției (în 15 Aprilie 1900), îndeamnă pe Francezi a *nisui la liniștirea spiritelor*. Serisoarea e un fel de enunțaiune lungă, și trimisă nuntului din Paris spre a fi distribuită episcopilor francezi.

Aur curat. În băile de aur dela Roșia s'a aflat zilele trecute șapte chlg. de aur curat. Între bucățile aflate sunt unele de valoare foarte mare. Cu deosebire una a produs mare senzație prin frumusețea forme sale. E ca o creangă de arbor, ale cărei frunze sunt curate place de aur presărate cu strălucitoare cristale de aur. Greutatea-i e de aproape 1 chlg., dar' pentru forma ei rară prețuște de trei-ori cât un chlg. de aur pisat. Aurul s'a aflat într-o vâgăună de stâncă cu ocaziunea unei spargerii cu dinamit în ramura numită „Țarina“.

Un notar cum se cade. Notarul Baksa Béla din Băntia în ședința reprezentanței comunale s'a opus propunerii făcute de un anume Kapák Iános, ca comuna să trimită delegați la serbarea din 6 Octombrie din Arad în amintirea celor 13 generali revoluționari spânzurați. Motivul adus de notarul Baksa e, că majoritatea locuitorilor comunei nu e maghiară (e română) și astfel nu e consult să se facă în poporațiune sânge rău prin o astfel de reprezentare la serbările numite, cu atât mai virtos, că aceea e *serbare pusă la cale de șovinisti*. Foile ungurești varsă foc în contra notarului.

Victimele negrijii. În casa comerciantului Mendlovici din Világ s'a iscat foc dintr-o lampă de petrol. Au ars serum nevasta, fata mare și un băiat al comerciantului.

Ciuma. Fiindcă de douăzeci zile nu s'a mai raportat din Rusia despre nici un caz de îmbolnăvire de ciumă, guvernul României a sistat cordonul militar, susținând numai inspecția medicală la punctele de trecere Ungheni, Galați și Sulina.

Concurs școlare. Sunt de ocupat posturile învățătoresci la școalele gr.-or. din Băntioș școala română, Băntioș școala mixtă (ppresb. Ciocovei), și Gherteniș (ppresb. Vêrșetului) diecesa Caransebeș. Termin de concurs 30 zile.

Esirea Crisului. În urma ploilor din săptămâna trecută, Crisul-negru a esundat la Dragonești înecând întreg hotarul.

Banchet periculos. În Weigelsdorf (Silezia) din prilejul unei serbări s'a dat zilele trecute un mare banchet, la sfârșitul căruia 70 oameni s'au îmbolnăvit între simptome de otrăvire. Se crede că mâncările au fost otrăvite.

Petrecere în Brateia. Din prilejul sfințirii bisericii gr.-or. în 24 Septembrie n. se va aranja în Brateia o petrecere cu joc în favorul bisericii. Prețul de intrare pers. 1 fl., familie 3 fl.

Boala de porci, ce se ivise în Dobrița a încetat de tot. Astfel marelă tirg de porci, ce se ține acolo toamna, probabil se va ține în Octombrie e.

Tirg de hemeu. În Sighișoara s'a ținut tirg de hemeu în zilele 15-18 Sept. e. De aci înainte se va ține acolo tirg de hemeu în fiecare Joi. La aceste tirguri vin cumpărători și din străinătate.

Știri mărute. Tirgul de țeară din Vinga, ce ora se se ține în 1 Octombrie, s'a amânat pe 8 Octombrie.

— Tirgul de țeară din Caransebeș se va ține în 1-8 Octombrie.

— Szabó József, adjunct notarial în Tăriana, s'a împușcat. Causa: amor nefericit.

— Băiețelul de doi ani al lui Samuël Pătkai din Istenehy a căzut într-o cadă cu apă de ploaie și s'a înecat.

— Pe linia Budapesta-Fiume trenul a călcat între Adony-Szabolcs și Szolgaegyháza 35 de oi.

— În Becicherecul-mare o mulțime de băieți au fost mușcați de câni turbați. Băieții au fost trimiși la Budapesta în institutul antirabic.

— Nevasta lui Mare Friedländer din Abauj-Szántó a murit de apoplexie de inimă în timp ce se bocea pe oaciugul bărbatului ei.

— Notarul George Missits din Nadab a fost suspins dela oficiu pentru irregularități în administrarea banilor.

Tribuna Literară.

Popularisarea „Asociațiunii“.

Un rău social, de altfel espicabil prin împrejurările anormale în cari sîntem nevoiți să ducem o crâncenă luptă pentru existența noastră etnică națională, — bîntuie pătura noastră cultă, în măsură îngrijitoare.

Ne interesăm prea puțin de cultura poporului! Democratismul nostru e prea puțin efectiv; nu dă aproape nici un rod faptic.

Esii toți din opincă, mijlocit ori nemijlocit, cărturarii nostri cei mai mulți ori nu știu, ori nu-și dau osteneala să ridice opincă, să răspundă în popor lumină și să-l facă mai accesibil progresului cultural. Beneficiază cărturarilor de roadele muncii părinților țărani, dar' nu se prea achită și ei, la rîndul lor, de cuvenita *amendă onorabilă* de a răsplăti țăranilor prin luminarea lor jertfele aduse. Unii din cărturarii nostri nu dau nici o importanță problemei mari de a civiliza poporul. Alții o consideră prea grea pentru „modestele“ lor puteri („modeste“ când e vorba să ajute altora!). Alții ear' sînt prea ocupați de propriile „afaceri“, decât să mai poată risca timp și muncă pentru ridicarea păturei țărănești, care i-a născut și care i-a făcut „domni“.

Avem o veche și mare asociație culturală, ale cărei secții se ramifică asupra întregului popor român din patrie. Ei bine, cum își îndeplinește „Asociațiunea pentru literatură și cultura poporului român“ rostul sau mărul, menirea sa ideală, în *sînul poporului*, pentru care s'a înființat? Nu vreau să critic „Asociațiunea“, care mai ales în anii din urmă desvoaltă o muncă laudabilă, deși nu deplin suficientă. Scopul meu e altul: să ating un moment extraordinar de important, cărui cercurile conducătoare ale „Asociațiunii“ nu-i dau multă importanță.

Înțeleg problema popularisării „Asociațiunii“. În direcția asta, care va recunoaște ori-cine că constituie scopul fundamental al „Asociațiunii“, nu s'a făcut aproape nimic. Recunosc și admit circumstanțe atenuante că de multe pentru cei-ce diriguiesc această instituție culturală. E și greu să muncești în popor, când despărțiminte cari nu-și fac ele datorița se află berechet. Însă, un lucru: *răul nu trebuie scus, ci sanăt.* Ceea-ce nu s'a făcut, să se facă de aci înainte; să se facă repede și sistematic, — că de nu „Asociațiunea“ nu satisface rostului ei adevărat și perde nespun de mult în fața poporului.

E cunoscut penibilul simptom dela Poplaca. Despărțimintele dela Sibiu, *sedul și centrul* „Asociațiunii“, a suferit la Poplaca surprinderea dureroasă de a vedea *poporul fugind de cea dintâi și cea mai mare societate pentru literatură și cultura poporului român*. Cu alte cuvinte, poporul a fugit de cei-ce voiesc luminarea lui! *A cui e vina?* Nu cercetăm. Va fi și a poporului puțin luminat, dar' răspunderea cade în ultima linie asupra „Asociațiunii“, care nu se acomodează nivelului cultural și mijloacelor primitive de comunicație intelectuală ale poporului.

Cu rapoarte lungi și redactate într'un limbaj impropriu poporului, cu cifre și pomelnice de catastife financiare, cu încasări de bani la minut, (de ce nu înainte de adunare?!), în fine fără de nici o activitate continuă, sistematizată și înainte de toate populară — nu poți face ca poporul să se alipească de „Asociațiune“ și să jertfească pentru ea, ori-cât de bune și nobile ar fi scopurile ei.....

Așa nu mai poate merge, dacă vom într-adevăr să avem o asociație pentru literatură și cultura poporului. O situație favorabilă pentru „Asociațiune“ în sînul maselor poporului, — se poate crea numai prin popularisarea ei.

De sigur, problema e grea. Dar' se poate ajunge ușor, dacă cei competenți vor munci din greu... Și trebuie să se ajungă, dacă vom ca „Asociațiunea“ să se apropie tot mai mult de scopurile ce i-s'au stabilit prin întemeietorii ei.

Doi factori sînt aceia, cari au să inițieze și să deservirască munca popularisării „Asociațiunii“.

Întâiu. Conducătorii dela centru și cei din provincia ai „Asociațiunii“.

Al doilea. Toți capii nemijlociți ai poporului, preoții și învățătorii.

Conducătorii „Asociațiunii“ vor pute populariza această instituție, dacă vor rupe-o cu trecutul și vor inaugura pentru popor o *activitate adevărat populară*: în sens popular, în stil popular, în forme potrivite poporului întru toate, în fine o *muncă în favoarea și pe înfelesul poporului*. „Asociațiunea“, prin bibliotecile populare, prin aranjarea prin publicații populare, prin conferențe populare, prin un aranjament deservit popular al adunărilor generale, se poate populariza ușor și cu cele mai mari succese. Numai să se vorbească poporului în limba lui populară și să se muncească pentru trebuințele lui culturale.

De altă parte, capii nemijlociți ai poporului, preoții și învățătorii, să se pună toți la dispoziția „Asociațiunii“ în activitatea sa de popularizare. Să fie cei mai activi membri ai „Asociațiunii“ și să constituie *legătura vie și permanentă între membrii culci ai „Asociațiunii“ și între popor*. Cu fiecare ocazie (și ocazii se dau nenumărate) preoții și învățătorii, cari în urma poziției lor în sînul poporului cunosc *telul de gîndire și de vorbire al acestuia*, să se facă apostolii populari ai „Asociațiunii“ și să n'aită odihnă în munca binecuvîntată de-a o populariza.

Pentru-că, un lucru este peste ori-ce evidență: nu poate exista „Asociațiunea“ pentru popor, fără de a se acomoda cerințelor și firei poporului.

E timpul să înțelegem acest moment în toată importanța și urgența sa. În urmăre, să ne punem toate puterile, ca să ne salvăm și pe noi și poporul de primejdia și mahnirea de-a vedea — Români străini sau chiar fugind de cultura românească!..

Eu am atins chestia; ar fi bine ca și alții să se ocupe de ea, în publicistica noastră.

Cluj, Septembrie 1899.

Ioan Seurtu.

Din public.*)

Dare de seamă și mulțumită publică.

Vocea timpului ne strigă: „Bibliotecile populare pretutindeni! Nici cel mai mic cîntun să nu rămână fără acest far luminător și isvor de hrană sufletească!“

Inteligența română din Voila a înțeles glasul timpului și a priceput însemnătatea acestor foculare de cultură națională și n'a voit să rămână mai pe jos ca alții. Deci, ea se-și ajungă acest nobil scop, s'a pus pe lucru, necrutînd nici o osteneală. Așa în 1 Maiu a. c. a aranjat cunoscuta „producțiune teatrală declamatorie împreună cu dans“, al cărei venit de jumătate l'a jertfit în acest scop (15 fl.). Nici tinerimea din această comună n'a voit să rămână mai pe jos. În ferile de vară, adică în 6 Aug. a. c. a aranjat o nouă „petrecere de vară“ împreună cu joc, tot în acest scop, și între altele s'au produs și jocurile naționale „Călușul“ și „Bătuta“ de 12 tineri, în costume naționale, sub conducerea dlui notar I. Benția. Jocurile naționale s'au executat în cel mai admirabil mod. Onoare tinerilor și conducătorului lor!

Cu această ocaziune au incurs la cassă: 36 fl. 10 cr. Suprasolviri 7 fl. 90 cr. Au suprasolvit următorii marini-moși p. t. domni: Iuliu Dan, protopop, George Vas, proprietar, Ioan Peia, comerciant, câte 1 fl. Damaschin Poparadu, notar, Solomon Leon, notar, Aug. Dossa și Tankó Béla, juriști, Mayer Gyula, postar, Barotti József, șef de gară, Nicolae Moisin, comerciant, Seeman Antal, căpitan în pensiune, Adrian Fureă, comerciant, Ioan Comșa, preot, Danilă Gabor, inginer, câte 50 cr. Alexandru Morar 30 și Iosif Opris 10 cr.

În vederea nobilului scop au binevoit a contribui următorii domni membri ai comitetului aranjator: Alexandru Șerban, George Dobrin, Ioan Opris, Danilă Șerban, George Codrea, Aurel Borzea, Ioan Borzea, Mateiu Nicoară Nicolae Tuțurea, Iosif Gabor, George Gabor, M. Bărsan, Visarion Bica, George Naneș, Petru Bărbat, Nicolae Rimbeș, Alexandru Comșa și George Vasu, câte 50 cr. v. a.

Cu mandat postal a binevoit a ne trimite dl Remus R. G. Ramonțan, farmacist în Făgăraș 1 fl. v. a.

Peste tot au incurs 54 fl. v. a., din cari subtrăgîndu-se spesele cu 44 fl. v. a., rămîne un venit curat de 10 fl. v. a. zi; zece florini v. a., la cari adauși și cei 15 fl. dela prima petrecere, dau suma totală de 25 fl. v. a. cu cari se va începe și pune basă bibliotecii populare proiectată și mult dorită în comuna Voila.

Voila, în 14 Septembrie 1899.

În numele comitetului aranjator:
Alexandru Șerban, George Dobrin, preot, președinte, secretar.
Danilă Șerban, Ioan Opris, controlor, casar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această redacțiune nu e responsabilă. Red.

MAI NOU.

„Emke“ în Alba-Iulia.

— 17 Septembrie n.

În ședința Kulturgyletului ținută azi, în 17 Septembrie în Alba-Iulia, secretarul lui Emke, Sándor József, deputat guvernamental prezentat adunării opul din 2 volume a lui Jancsó Benedek: *Az Otálok*, adică „Român nemzetiségi törekvések története és jelen állapota“. Arată importanța cărței, ca singură potrivită a pune în poziție pe Maghiari să cunoască *tendențele iredentiste contrare statului și vieții maghiare*, ale Românilor și încunoștințează totodată, că cartea aceasta s'a tipărit în mare parte cu ajutorul Kulturgyletului.

Proprietatea lui Emke — aflătoare în Geoagiul-de-jos, și dăruită de contele Kun, prin întocmirea unui institut economic și industrial și avînd menirea de a crește în acel institut economic exclusiv numai Sécui — alți fii ai naționalităților neavînd de loc intrare acolo (ipsisima verba) va forma pe viitor încă și mai mult cheia, cu care să rezolve chestiunea Munților-Apuseni.

În contra Valahilor — zicea secretarul — cel mai puternic emporiu este cel al culturii, propagării și expansiunii maghiare.

„O cheie puternică, — zice el, — o avem deja în mână și în scurt timp vom mai adăuga încă una sau două, ca să putem fi stăpîni peste Ardeal“.

Românii la Roma.

La congresul orientaliștilor, ce se va deschide în 4 Octombrie n. și va dura 12 zile, vor participa numeroși Români, între cari d-nii V. A. Urechia, G. Holban, Sutz, Erbeceanu, director al facultății teologice, Nițulescu, Gr. Toiculescu, V. Manu, Calinderu, Burada, Speranța, etc. etc.

Dintre Transilvăneni s'a anunțat până acum numai dl *Ios. Vulcan*, membru al Academiei Române.

În fruntea comitetului aranjator stă ilustrul filo-român *Angelo de Gubernatis*, care face toate înlesnirile posibile Românilor. Înscrieri se mai pot face adresându-se direct la dl de Gubernatis, (Roma, universită). Taxa e 20 franci.

Dintre Români 11 inși au anunțat să facă comunicațiuni și disertațiuni științifice în congres.

Dl *Murgianu* va vorbi despre „*Latinitii transcarpatini*“.

Ultime știri.

Viena, 18 Septembrie n. Colone-lul Schneider, care a avut rol în procesul Dreyfus a fost absolvat din postul seu de atașat militar.

Laibach, 18 Septembrie n. Azi-diminează la 7 ore s'a simțit un cutremur de pămînt.

Belgrad, 18 Septembrie n. Procedura de dovedire în procesul atentatului s'a sfîrșit.

Au început pledoarele.

Polna, 17 Sept. n. Ieri s'a sfîrșit senzaționalul proces contra lui *Leopold Hilsner*, care a omorît pe o fată *Agnes Hriz*. Se susține că ar fi fost *omor ritual*. Hilsner e Ovreu și a fost condamnat la moarte prin strangulare.

POSTA REDACȚIUNEI.

Lucian. Scrisoarea și foia sînt aici. Nu s'a perdut nimic. Scrie și altele. Mulțumită pentru observarea făcută la pag. 168. Astfel de observări sînt binevenite totdeauna.

Agărbiciu. Am primit-o și nimicit-o. Raportează-ne despre alte lucruri.

Sosiți în Sibiu.

La 18 Septembrie n. 1899.

Hotel „*Împăratul Romanilor*“: Cristescu, privatier, Guran cu soția, prefect, din Craiova; Mandel din Budapesta, Schötner cu soția din Cașovia ingineri; Sotir, concip. adv. din Brașov; Vertan, avocat din Turda; Wallfisch, secretar din Budapesta; Schwarz din Budapesta, Munkácsy, Nigisch, din Viena, Fogolyan cu fiica din Betlean, Grünfeld din Mediaș, Grün din Făgăraș, Hamler din Pojón, Kollar din Budapesta, Winkler din Triest, comercianți.

Hotel „*Neurhiner*“: Anghelescu cu soția, inginer din Căneni; Segeșan, căpitan din Plevna; Gășpar din Tirgul-Mureșului, Grama din Brașov; voluntari; Essigmann, comerciant din Basel; Kolozsvary, ofic. din Budapesta; Camila Schwarz, privatieră din Sighișoara.

Hotel „*Meltzer*“: Gottfried, agent din Brad; Delics, antreprenor din Hunedoara; Benedek, oficial din Sebeșul-săseș; Lobonțiu, privatier din Abrud; Schulz, agent din Szovata; Leml, pri-prietar; Săbădean, preot.

Cele mai bune copii le dă cerneala-copir neagră-violetă a lui Bayer.

Cea mai bună cerneală de scris e cerneala-Japan a lui Bayer.

Unde nu se capătă o liferează direct fabrica chimică a lui Eduard Beyer în Teplitz.

[178] 46-50

Bibliografie.

A apărut:

Propedeutica filosofică pentru învățământul secundar, de Greg. Pletos, profesor în Năsăud. Partea I, psihologia empirică, cu un adaus: buclă de lectură psihologică, — carte aprobată de ministerul cultelor și instrucțiunii publice ca manual pentru școalele medii. — Preț 80 cr.

A apărut în editura librăriei C. Sfetea, București, **G. Coșbuc — Povestea unei coroane de oțel** 1 volum ilustrat costă lei 1.50.

Imperatul Marc Ulpia Traian (98—117 d. Chr.). Prelegere ținută la 16 Martie 1893 în localitățile clubului român din Suceava, de Animpodist Daschevici. Tip. conc. Arch. Silv. Morariu-Andrieșici în Cernăuți.

Ideile fundamentale în economia politică și o nouă teorie sociologică, de Ioan Socaciu, profesor în Brașov. Editura proprie a autorului. Brașov, tipografia A. Murășianu 1899. Preț 65 cr.

„Datorințele învățătorului ca crescător față de direcțiunea greșită a socialismului modern”, disertațiunea de Alexandru Pop, inv. în Ocna-Deului. Broșură de 54 pagini 8° mare, premiată de Reuniunea învățătorilor gr-cat. din jurul Gherlei, în adunarea generală ținută în C. Mănăștur la 20 și 21 Iunie a. c. Preț 20 cr.

Istoria agriculturii, de I. Loser. traducere autorizată, de „Un prieten al plugarilor”. Retipărire din „Tel. Rom.” Sibiu, tiparul tipografiei archidieceșane.

Bunacuvîntă, de I. Bernard Krier, traducere liberă de Animpodist Daschevici, Suceava, red. și editura societății „Școala română”. Preț 30 cr. (Figurază ca nr. 3 din biblioteca de petrecere și învățătură pentru tineret).

„Exerciții intuitive și gimnastice, manual pentru învățătorii școalelor populare române, întocmite după plan de Ioan Tudorescu inv. în Lipova. Ediția III. Preț 30 cr.

„Reflexiuni asupra esențelor din protopreșbiteratul Buziașului” de Ioan Marcu, inv. Editura autorului. Tiparul tipografiei dieșane din Caransebeș. Preț 20 cr.

Partea a VI-a din **Memoriul lui Iosif Sterca Șulufiu** de Cărpeneș, membru fondator și membru în comitet al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român”. Sibiu, tip. W. Krafft. Este un volum de 297 pagini, cu conținut variat și interesant și costă 1 fl. 25 cr. + 10 cr. porto. Două sute fl. din prețul cărții, se vor da pentru „casa națională”, restul pentru alte scopuri filantropice. La sfârșitul cărții se adaugă o compoziție musicală: **Doina Metropolitului Alexandru Sterca Șulufiu**, aranjată pe note pentru voce și piano. Partea cea mai mare a articolelor conține a mai fost publicată, prin foi și reviste, dar valoarea lor e permanentă. Între altele conține întreaga biografia **nefericitului Dragoș**.

„Istoria universală pentru școalele civile și superioare de fete” pe baza planului de învățământ din 1887. Prelucrată în românește după ed. VI. a opului lui Alexandru Mărk, de Ioan Popovici, profesor la școala de fete a „Asociației”. Cartea dlui Popovici este primul manual de istorie pentru școalele noastre civile; e acomodată însă și pentru preparandii, gimnasia inferioare și școalele comerciale. A apărut în tipografia archidieceșană din Sibiu și costă 2 coroane. O recomandăm tuturor bărbatilor de școală.

La librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află următoarele cărți:

Memorial, Archiep. și Metropolitul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea	fl. — 30
„Doina”, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu	— 28
„Critice” 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I. și II. a 2 fl. — cr.	4 —
„Povestile Bănăului”, de Cățana	— 30
„Literatura popor. română”, de Gaster	2.50
„Introducere în Cărțile Testamentului vechi și nou”, de Dr. Iuliu Olariu	2.50
„Cerșitorul”, dramă în 2 acte de Livescu	— 50
„Studii Critice”, de Ghera. Vol. I. și II. a 2 fl. 20 cr.	4 —
„Higiena română”, de Dr. Leo Murășianu	1 —
„Izvoade”, de Demetrescu	4 —
„Trandafiri și violele”, de Pop-Rete-ganul	— 60
„Din Moldova”, schițe de Kotzebue	1 —
„Floarea din Firenze”, de Livescu	— 50
„Istoria Românilor sub Mihaile-Vodă-Viteazul”, de Nicolae Bălcescu	2 —
„Trăvnițe”, 10 piese Slovești Vol. I. și II. a 1 fl. 50 cr.	3 —
„Scrierile părinților apăsorești”, de Dr. Iuliu Olariu	— 70
„Merinde dela școală”, de Popa	— 60
„Despre influența împrejurărilor”, de Panaite Zosin	— 50
„Memorii din timpul războiului”, de Georgescu	— 88
„Pui de lei”, poezii eroice, de Nenișescu	1 —
„Editie de gală	2 —
„Poesii”, de Macedonski	2 —
„Copii de pe natură”, de Negruzzi	— 50
R. van Saanen, cunvinte de M. Eminescu Doina codrului	— 75
I. Paschill. Cuvinte de I. Dorianu. Așa „mi-e scris, romanță pentru voce și piano	— 50
F. Domeier. Soirées de Bucarest, vals Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano de In D. Bulan	— 50
I. Villacrose. De ce „mi-ai zis odinioară, romanță	— 75
Pavotte de la Princesse „Marie” de Michel Margarithescu	— 75
Zéphir. Polca mazurca de G. Ionescu	— 75
G. Vasiliu. Freamătul Zăvoiuului, horă C. Felix. Cuvinte de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce și piano	— 50

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Cursul pieței din Sibiu.

Hărțile-monetă română	Cump.	9.37	vend.	9.42
Lire turcești	„	18.95	„	19.05
Imperial (16 R ^e aur)	„	126.50	„	127.50
Galbeni	„	5.94	„	6.70
Napoleon-d'ori	„	9.51	„	9.56
100 Marco germane	„	58.60	„	59 —
Livre sterling	„	11.93	„	12.03

Bursa de Budapesta.

Din 16 Septembrie n. 1899.			
Renta de aur ung. 4%	„	117.75	„
„ „ „ 4%	„	95.20	„
„ „ val. cor. 6%	„	120.25	„
Imprumutul căilor ferate ung.	„	100.50	„
Bonuri rurale ung.	„	93.50	„
„ „ croate-slavone	„	99.75	„
Obligațiunile desp. regalilor	„	161.75	„
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	„	14 —	„
Renta de hărțile austriacă	„	99.75	„
„ „ de argint austriacă	„	99.75	„
„ „ de aur austriacă	„	118 —	„
Losuri austriace din 1860	„	137 —	„
Acțiunile băncii austro-ungare	„	903 —	„
„ „ de credit ung.	„	885 —	„
„ „ de credit austr.	„	873.30	„
Scrișuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina”	„	102 —	„
Argintul	„	5.67	„
Galbeni Imperialești	„	5.65	„
Napoleon-d'ori	„	9.58	„
Mărci 100 imp. germane	„	58.90	„
London 10 Livre sterlingi	„	120.60	„

Bursa de Viena.

Din 16 Septembrie n. 1899.			
Renta de aur 4%	„	117.50	„
Renta ung. v. c. 4%	„	95.30	„
Imprumutul căilor ferate ung.	„	119.75	„
Bonuri rurale ung.	„	93.85	„
„ „ croate-slavone	„	96.25	„
Renta de hărțile austriacă	„	140 —	„
„ „ argint austriacă	„	100 —	„
„ „ aur austriacă	„	117.90	„
Losuri austriace din 1860	„	137.50	„
Acțiunile băncii austro-ungare	„	906 —	„
„ „ de credit ung.	„	872.60	„
„ „ de credit austr.	„	872.60	„

Bursa de București.

Din 8 Septembrie v.			
5% Renta perpetuă	„	88 1/2	„
5% „ am. 1881	99 1/4	„	91 1/4
5% „ „ 1892	99 1/4	„	86 1/4
5% „ „ 1893	99 1/4	„	2660
5% „ „ 1894	87 1/2	„	334
4% „ „ 1889	89 1/4	„	292
4% „ „ 90.94	90	„	430
4% „ „ 1896	91	„	450
4% „ „ 1898	91	„	70
5% Obl. c. B. 1883	—	„	70
4% „ „ 1890	—	„	122
5% „ „ 1895	—	„	—
5% Fonc. rur.	96	„	—

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Pentru fiecare cuvânt se plătește 1 cr. Pentru cuvintele tipărite gras 2 cr. Taxa de inserțiune se poate trimite și în mizer postală. Pentru anunțurile cu adresă sau post-restanță se plătește timbru 30 cr.

MICA PUBLICITATE

Răspunsuri și deslușiri la aceste mici anunțuri dă gratuit **administratiia ziarului** — cu graiul viu sau în scris, dacă se alătură un timbru ori o carte de corespondență.

Pentru știri mărunt, întrebări, corespondență, informațiuni, anunțuri, reclame etc.

Inițialele R. S. T.
bine venite. Putem trata urmarea. (53)

Pentru completarea „Enciclopediei”
Se află de vânzare cu jumătate prețul fasciculele 1, 4, 5, 11 și 12 din „Enciclopedia română”, a 50 cr. A întreba la administrație. (54)

Stimați cetitori,
cari știți aprecia pasiunea a două copile, colectante de cărți postale ilustrate, vă rugăm aduceți-vă aminte de noi... Celor-că doresc le trimitem și noi cărți în schimb. A ni-le adresa mai întâiu prin administrația ziarului „Tribuna” sub „Cerneala-violetă”. (55)

Zola și Maupassant.
Se caută spre cumpărare autenticare scrierile lui Zola și Maupassant, în traducere. Se cumpără și volume singuratic. Oferte, cu indicarea prețului, a se adresa administrației, sub marca Z. M. (55)

Costică!
Unchiul Dăncescu nu trimite piule, căci tu urmezi pe Ipcrat:
„Pe-o zi odată cel puțin
Tu tragi câte-un chef cu vin.”
Salut pe Livius doctorul. Servus din Săliște. (56)

Gheorghine!
Ești adorabilă. Păcat că te lași condusă de Bușă. (58)

Elisaveta B.
Abusând de favorul „Micii publicității” în mod josnic, merită numai dispreț, dar nu un cinstit. (57)

Fac colecție
de cărți postale ilustrate. Stimetele cetitoare și cetitori, cari vor fi atât de buni să contribuie la înmulțirea colecției mele, binevoiască a-mi trimite câte o „ilustrată” la adresa: „Steliftia”, Csomaköz (post-restanță), comitatul Sătmăruului. (48)

Anunț de căsătorie.
Aș dori să mă căsătoresc cu o domnișoară sau văduvă de 20—32 ani. Eu am etate de 33 ani, sănătos, bine desvol-

tat. Sînt proprietar, am avere curată la 30.000 florini. Dela respectiva cer se fie modestă și bună economă — zestre de 10.000 fl. Scrisori serioase — și amănunțite — eventual cu fotografie a se adresa la administrația „Tribunei” sub „Proprietare”. (43)^b

Un domn,
căpitan pensionat din România, bine situat, în etate de 47 ani, proprietar în Slănicul-Moldovei și Iași, actual-minte se află aici, dorește a se căsători cu o domnișoară sau damă dela 25—30 ani. educată și bună menajeră. Discrețiunea cea mai mare garantată. Scrisori la adresa: „Căpitan”, Sibiu, Schmidt-gasse 12. (28)^b

Pășune de arîndat.

În 1 Octomvrie n. a. c., la 3 ore d. a., se dă în arîndă pășunea de 378 jugere a comunei bisericesti luterane din **Merghindeal** (Mergeln, Morgonda), pe timpul din 1 Noemvrie 1899 până în 31 Octomvrie 1904. Oferte în scris se primesc. Condițiunile mai amănunțite se pot vedea la presbiterul evangelic. (281) 2—3

A apărut și se află de vânzare la Librăria „Tipografeii”, societate pe acțiuni în Sibiu. **Studiu** de Max Nordau

Nationalitatea

Traducere de Rosmarin.
Aceasta broșură, plină de idei originale asupra **limbei naționale** și a **naționalității**, interesează în cel mai necruțitor mod **reuegatismul**. Prețul ou trimitere francoată e numai 25 cr.

La „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare
„POESII”
DE
IOAN N. ROMAN.
Preț 50 cruceri.

La librăria „Tipografeii”, soc. pe acțiuni în Sibiu se vînd:

Operele preotului Kneipp:
Sfaturi
asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile
ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.
Preț 1 fl. v. a.

Precum și
CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiești.

Testamentul meu și Conferențe publice.
Preț 1 fl. 50 cr.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

TINERI MORBOȘI

dacă voesc să se scape de chinurile necaz și să-și cureze boala radical, trebuie să întrebuințeze

Santal-Egger,

care după scurtă întrebuințare asigură rezultat uimitor, face să înceteze scursura la ambe sexurile. Prețul unui flacon 1 fl. 50 cr., franco 1 fl. 70 cr., 3 flacoane (de ajuns pentru o cură) 4 fl. 50 cr., franco.

Avertisment! Este fapt științifice recunoscut, că efectul Santalului la astfel de boale e de neprețuit. De aceea avertisăm dela fabricatele străinsunătoare, scumpe, dar fără valoare.

[263] 4—40 Depou principal și de expeditură: Farmacia la „Palatinul țerei” în Budapesta, VI., Váci-körút 17.

„Foaia Poporului”,

este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foaia Poporului”

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte se poată abona această foaie

„Foaia Poporului”

va costa numai 2 fl. pe anul întreg sau 1 fl. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din
tainele
vieții.

29 de povești și schițe.

Preț 1 fl., plus 5 cr. porto.

Se poate procura dela

„Tipografia”,

soc. pe acțiuni, Sibiu.